

MARYAM
ABUZAID-RYU

KOMPAS- TELLEN

Helsingissä Kustannusosakeyhtiö Otava

Tekstin- ja tiedonlouhinta kielletty.

Text and data mining prohibited.

*Omistettu kaikille niille, joiden
sydän asuu monessa paikassa.*

– Tapa sä se! Riim huutaa.

Preparointialustalla kiemurteleva kastemato lähes tippuu, kun Riim tyrkkää alustan kohti Reeliä. Pinsetit kilahtavat osues-
saan lattiaan. Reel nostaa ne ja lähestyy tappoastiaa, kiehuva
kattilaa.

– En mä mitään lehmää oo teurastamassa, Reel puuskahtaa
silmiään pyöritellen, kun Riim kääntää katseensa.

Reel tarttuu kastematoon pinseteillä ja pudottaa sen veteen.
Sitten hänellä onkin täysi työ saada mato ajoissa pois pori-
sevista kattilasta. Kun hän nostaa sitä, multa on hävinnyt
veden sekaan.

– Mä en ymmärrä, miten sä sait mut ylipuhuttua tälle kurs-
sille, Riim huokaa inhosta väristen katsoessaan vaaleaksi muut-
tunutta matoa.

Tunnistettuaan selkäpuolen he kiinnittävät madon nuppi-
neuloilla alustaan. Reel tekee preparointisaksilla pienen pal-
keenkielen ja alkaa leikata matoa varovasti. Riim pidättää hengi-
tystään, kun madon uloin kerros aukeaa ja verisuonet tulevat
esiin. Ne ovat vielä punaiset.

– Oletko ajatellut ryhtyä kirurgiksi? biologian opettaja Kaisa
on ilmestynyt heidän taakseen kuin tyhjästä.

– Itse asiassa lääkäriksi, Reel vastaa jatkaen saksimista.

– Kaikilla ei ole noin tarkkaa kättä, Kaisa kehuu ja jatkaa
kierrosta.

Reelin edetessä kohti kupumahaa tappoastian luota kuuluu hälinää.

– Vitsin luuseri, menit sitten keittämään sen! lukion komistus Jamil sättii kaveriaan Adamia.

Poikien ohittaessa heidät Riim katsoo syrjäsilmillä Jamilia. Tätä seuraa suihkunraikas hajuvesivana. Aiemmin Riim inhosi kyseistä hajua, mutta nykyään se on hänen lempituoksuaan. Jamilin hiukset on täydellisesti suittu geelillä ja suorat housut korostavat hänen ryhdikkyyttään.

– Mulla on näitä lisää, jos haluat maistaa tätä. Olis ainakin kypsä, Adam nauraa ja heiluttaa matoa Jamilin silmien edessä.

Riim haluaisi oksentaa.

Reel leikkaa auki uuden kerroksen, jolloin madon elimet paljastuvat. Riim seuraa vierestä kiinnostuneena. Ällötyksestä huolimatta hän ei voi olla ihmettelemättä, kuinka pieneen eliöön voi mahtua niin paljon kaikkea.

– Tämän täytyy olla kupumaha ja tämän lihamaha. Kokeile vaikka, Reel lopettaa piikillä painelun ja ojentaa välineen Riimille.

Riim painelee matoa vastahakoisesti. Sitten he tarttuvat kynään ja paperiin ja alkavat piirtää madon elimiä.

Jamil on räjäyttännyt matonsa suoliston. Adam on käynyt tappamassa toisen madon ja saanut sen elimet näkyviin. Kun hän on valmis, hän tulee kurkkimaan Riimin ja Reelin aikaansaannosta.

– Reelillä on kyllä vielä paksumpi mato kuin sulla, Adam huikkaa Jamilille. Tämä ponkaisee pystyyn.

– Ei oo totta! Mistä sä ton tongit?

– Kadulta. Kävin lenkillä sateen jälkeen ja madot oli tulleet näytille kuin mallit missikilpailussa, Reel toteaa.

– Ja mä kun kuvittelin kompostin olevan paras paikka etsiä, Jamil marisee ja palaa paikalleen.

Kaisa ilmoittaa tunnin olevan lopussa ja antaa siivousohjeet.

Lavuaareilla käy suma opiskelijoiden huuhtoessa alustoja ja nuppineuloja. Ruokailuvälinekori alkaa täyttyä saksista ja pinseistä. Riim kuulee Jamilin kysyvän Kaisalta, voisiko hän tutkia matoaan hyppytunnin ajan. Kaisa lähtee varastoon hakemaan stereomikroskooppia.

– Tyypit, mä joudun jo lähtemään. Meillä on suunnistusta, Adam sanoo ja yrittää luikahtaa ulos.

– Hei, sulta unohtu jotain! Jamil tarttuu Adamia hihasta.

– Sä räjäytit sun madon, Adam protestoi.

– Ei siitä ollu puhetta, vaan siitä, kumpi löytää paksumman.

Adam huokaisee ja laskee repun tuolille. Hän kaivaa esiin pienen kuoren ja ojentaa sen Jamilille, joka tuulettaa voitonriemuksena. Sitten hän heilauttaa kättään Reelille.

– Nähdään kokouksessa!

– Te siis oikeesti käytte ötökkäjahdeissa, Reel pyörittää silmiään, kun Adam pujahtaa ulos.

– Mato, ei ötökkä, Jamil näyttää kieltä.

– Tällä kertaa, Reel mutisee ja kääntyy takaisin reppunsa puoleen.

Reelin selän takana Jamil väläyttää Riimille leveän hammashymyn. Riim tuntee korviensa kuumenevan. *Onneksi on hijab, muuten kaikki näkisivät.* Sitten Jamil kysyy yhtäkkiä:

– Riim, tykkäät sä leffoista?

Riim kiemurtelee ja räpyttelee silmiään vimmatusti. *Miksi korvia polttaa?*

– Öö mä vai? Joo, kyllä mä...

– Hyvä. Sano vielä, että sulla on lauantaina vapaata.

Jamil kaivaa rintataskuaan ja nostaa sieltä Adamilta saamansa pienen kirjekuoren.

– Mulla on pari leffalippua. Kelasin, josko haluisit lähteä messiin.

Riimin kasvoja kuumottaa. Hän tuijottaa Jamilia, kunnes tajuaa suunsa olevan auki. Hän alkaa nyppiä hermostuneena sormenpäitään.

– Okei, hän sanoo tietämättä, minne katsoisi.

– Hei, entä mä! Reel on kääntynyt katsomaan heitä ja rypistää kulmiaan.

– Älä marise, Jamil sanoo.

– En mä marise, mut keltä sä aina pyydät matikka-apua? Reel kysyy loukkaantuneena ja yrittää napata leffalipun Jamilin kädestä. Jamil väistää ärtyneenä ja työntää liput housujensa taskuihin.

– Nähdään Myllyssä lauantaina, hän sanoo hymyillen Riimille.

Jamilin kadotessa kulman taa Riimin sydän hakkaa tuhatta ja sataa. Häntä huimaa. *Kutsuiko Jamil mut just treffeille? Minut?*

Tuntuu kuin kaikki olisi yhtäkkiä vaaleanpunaista utua. Riim ei voi lakata hymyilemästä.

Hänen vieressään Reel mutisee, ettei aio ikinä enää auttaa Jamilia läksyissä. Eikö Reel tajua, mitä juuri tapahtui! Jamil pyysi Riimin ulos keskellä kirkasta päivää ja vielä bestiksen nenän edessä. Kyllähän Reel tietää, kuinka pihkassa Riim on ollut Jamiliin siitä asti, kun he tapasivat ensimmäisenä koulupäivänä.

Riim oli silloin etsinyt luokkaansa ja yrittänyt suunnistaa kuvaviestin avulla, jonka Reel oli lähettänyt. Kääntyessään kulumasta nenä kiinni puhelimesta hän oli törmännyt poikaan, joka esittäytyi Adamiksi. Adam oli tarjoutunut auttamaan Riimin perille oikeaan paikkaan, mutta juuri silloin joku oli huutanut häntä:

– Adam, annat umpisurkeita ohjeita! Näillä päättyy kaupungin viemäriverkkoon!

Huutajalla oli kiharat hiukset ja maapähkinänruskeat silmät. Riim tuijotti häntä henki salpautuneena ja tunsi kihelmöintiä varpaissaan asti.

Se oli Jamil.

– Eikun oikeesti Riim, toi oli kova juttu. Tuli vaan vähän puslista, Reel sanoo vihdoin, kun he ovat jo maantiedon luokan ovella. – Onko tässä välissä tapahtunut jotain, mikä on mennyt multa ohi?

– Ei tietenkään oo! Tää on ihana yllätys! Riim hihkuu.

Reel hymyilee, ja Riimiltä jää huomaamatta, että hymyssä on ripaus huolta.

Maantiedon opettaja Taimi pyyhältää luokkaan posket punaisina sukien hiuksiaan korvien taakse. Hän kiroaa hengästyneesti tietyömaita ja kiirehtii sitten avaamaan oppitunnin materiaalit tietokoneelta heijastaakseen ne luokan seinälle. Mutta projektori ei suostu yhteistyöhön.

Kun pari opiskelijaa menee auttamaan uudelleen kiroilevaa opettajaa, Riim doodlailee sivun reunaan sydämiä. Millaisen leffan Jamil tahtois nähdä? Mitä elokuvia edes pyörii parhaillaan? Pitäisikö napata irtokarkkeja vai olisiko se liian lapsellista? Onko popparit jotenkin kypsempi valinta? Onko sillä merkitystä?

Projektori hurahtaa ja luokan seinälle heijastuu kuva kasvillisuusvyöhykkeistä. Samalla hetkellä Riimin päähän räjähtää täysi paniikki. *Mitä mä laitan päälle?* Kokopitkä mekko vai hame? Vai farkut? Riim katsoo vieressään istuvaa Reeliä, joka on täysin keskittynyt Taimin selostukseen ja kirjoittaa muistiinpanoja kynä sauhuten. Suostuisiko tämä auttamaan?

Riim repii hiljaa vihkon kulmasta pienen palasen. Viimeksi he kirjoittivat lappuja yläkoulussa, niitä vilisi heidän välillään aina kun he istuivat vierekkäin tai peräkkäin. Jos kävi huono tuuri ja he joutuivat istumaan kauempana toisistaan, he kirjoittivat kirjeitä, joita lukivat seuraavalla tunnilla. Tätä jatkui niin kauan, kunnes Reel tajusi, että yläkoulun arvosanat vaikuttavat tulevaisuuteen. Hän tiesi jo tuolloin haluavansa lääkäriksi ja aikoi tähdätä lukion luonnontieteelliselle linjalle. Kun Reel paneutui oppitunteihin, lappujen lähettely loppui ja Riim tylsistyi. Sen myötä hän alkoi itsekin keskittyä tunneilla ja pian hänenkin arvosanansa lähtivät nousuun. Jos viestittely olisi jatkunut, he tuskin olisivat nyt samassa lukiossa.

Mutta nyt on hätä ja Riim tarvitsee vastauksen heti.

Kun Taimi ei katso, hän ujuttaa lapun Reelin vihkon viereen. Reel vilkaisee sitä ja raapustaa pikaisesti vastauksen ennen kuin työntää sen takaisin. ”Ok” ja hymynaama. Riim henkäisee helpotuksesta. Hän uppoutuu uudelleen käymään mielessään läpi vaatekaappiaan.

2

Reel on avaamassa neuvotteluhuoneen ovea, kun rinnakkaisryhmäläiset Emil ja Anika juoksevat posket punaisina oppilaskunnan hallituksen kokoukseen suoraan kilpatanssitreeneistään. Sadekuuro on yllättänyt heidät kesken matkan, molempien hiukset ovat liimautuneet otsalle. Reelin astuessa sisään Antti esittelee parhaillaan uusimpia vitsejään. Hän saa vastaukseksi vaivaantuneita hymyjä.

– Tota Antti... miten tän nyt sanois hienotunteisesti? hallituksen sihteeri Marika aloittaa varovasti. – Ootko huomannut, ettei sun vitsit oikein uppoa? Ehkä olis aika kokeilla jotain muuta?

– Hyvät koomikot käy läpi sata lavakuolemaa ennen kuin ne menestyy, Antti sädehtii ja korjaa silmälasiansa asentoa.

Samassa Adam pyyhältää paikalle iso kassi mukanaan. Hän pyyhkii hiuksiaan, ja tiukan kiharapehkon pinnalle kertyneet pisarat lentävät joka suuntaan.

– Pahoittelut että oon myöhässä! Kävin nopsaan kotosalla hakemassa kauan odotettua täydennystä rukousmattovarastoon.

Adam laskee kassin pöydälle ja istahtaa pöydän pätyyn puheenjohtajan paikalle. Kassista pilkistää pinkin maton reuna.

– Sä löysit sen! Ji-Hyee, yksi hallituksen uusista jäsenistä, kiljaisee. Hän osoittaa pinkkiä mattoa sen näköisenä, että tahtoisi heti hipelöidä sitä.

Kuinkahan monet kaupat Adam on joutunut kiertämään löytääkseen tuon, Reel pohtii. *Varsin omistautunut kaveri.*

Adam avaa kokouksen ja varmistaa, että kakkoset ovat muistuttaneet ryhmäänsä lähestyvistä vanhojentansseista.

– Millainen budjetti meillä muuten olikaan tälle lukuvuodelle?

Emil nojaa leukaa käteensä ja aloittaa toisella kädellä tapojensa mukaisen kynän pyörittelyn.

– Hyvä kysymys! Tehdäänpä nopea talouskatsaus. Kerropas Reel meille numeroita, Adam kehottaa kädellään Reeliä nousemaan.

Reel suoristautuu ja heilauttaa päätään niin kuin coolit pitkähiuksiset tytöt heilauttavat hiuksiaan, mutta huivin lieve tuskin liikahtakaan. Reel ei anna sen häiritä, vaan aloittaa reippaasti:

– Meillä on yhteensä vähän reilu tonni.

Huoneeseen laskeutuu hiljaisuus. Emilin käsi pysähtyy niin, että hänen ikuisesti pyörivä kynänsä putoaa pöydälle. Abit vaihtavat huolestuneita katseita. Ykköset ovat täydellisen pihalla, kuten aina ensimmäisen periodin aikana.

– Siis yhteensä koko vuodelle? Miten meillä on niin vähän! Anika kysyy ensimmäisenä rikkoen hiljaisuuden. Hänen äänensä on viiltävä.

Reel nielaisee. Kyllä hän tietää, että pelkästään penkkari-rekkaan saattaa upota melkein kaksi tonnia, puhumattakaan kaikista muista abihulinoista. Ja sitten on vielä kakkosten vanhojentanssit. Mutta hän luuli, että kaikki tiesivät, mikä tilanne on.

– Me päätettiin muuttaa varasto hiljaiseksi huoneeksi. Pie-nempi budjetti tälle vuodelle oli ehtona sille, että muutos saatiin aikaan, Reel muistuttaa.

– Ehtona?

– Niin. Kaupunki ei ole minään vuonna nähnyt syytä antaa rahaa hiljaiseen huoneeseen, koska sitä ei ole pidetty välttämättömänä. Lukion kannatusyhdistys suostui lopulta sellaisen tekemiseen sillä ehdolla, että remonttikulut leikataan tämän lukuvuoden budjetista, Reel selostaa.

– Kukaan ei varoittanut tästä! Anika painaa käsiään pöytää vasten niin kovaa, että hänen rystysensä vaihtavat väriä.

– Silloin kun asiasta neuvoteltiin kannatusyhdistyksen kanssa, niin ehdot kyllä käytiin kokouksessa läpi. Me kaikki hyväksyttiin ne ja äänestettiin hiljaisen huoneen puolesta, Adam puuttuu keskusteluun.

Sade nappaa läppärin Marikalta ja avaa kansion, johon on talletettu kaikki edelliset pöytäkirjat.

– Itse asiassa kaikki muut oli paikalla, paitsi sä ja Emil, Sade kääntää ruudun muiden nähtäväksi. – Taisitte olla silloin jossain ulkomailla kisailemassa.

– Eikö kellekään tullut mieleen, että se huone pilaa koko tän vuoden? Anika kivahtaa.

– Meidän tehtävä on toteuttaa opiskelijoiden toiveita, Sade sanoo ja katsoo Anikaa järkähtämättä.

– Ja luuletteko te, että lukuvuosi vailla mitään erityistä ohjelmaa on se, mitä opiskelijat tahtoo? Anika kivahtaa vastaan.

Reel tuntee kaikkien katseet itsessään. Hän kuulee kellon tikittävän. Hän ei odottanut joutuvansa tällä tavalla parrasvaloihin – siis ikävällä tavalla. Ottaessaan vastaan rahastonhoitajan pestin hän kuvitteli voivansa piilotella varjoissa samalla, kun tekisi jotain merkittävää opiskelijoiden eteen. Hän ei ajatellut joutuvansa eturintamaan. Kuinka väärässä hän olikaan!

– Jospa ei nyt vajota pessimismiin. Tähänkin löydetään varmasti ratkaisui, Adam sanoo sovittelevasti.

– No sattuisiko meidän rahastonhoitajalla olemaan ideoita? Anika heittää ja luo pistävän katseen Reeliin.

– Ei mulla oikeastaan oo mitään ajatusta, Reel vastaa ja tuntee punehtuvansa.

Reel ei ole tottunut siihen, ettei tiedä vastausta kysymykseen. Hän, joka lukee kurssimateriaalitkin aina ennakoon ja kaivaa

netistä lisätietoa jokaiseen aiheeseen. Hän ei koskaan, ikinä, vastaa, ettei tiedä. Ne sanat eivät kuulu hänen sanavarastoonsa.

– Ehkä sun olis pitänyt miettiä tätä silloin keväällä, kun äänestitte sen typerän huoneen puolesta, Anika tiuskaisee. Tytön suupielet osoittavat kohti lattiaa.

Reel punastuu entisestään muistaessaan, kuinka itsevarmasti oli aloittanut puheenvuoronsa. Harmikseen hänen on pakko todeta olevansa samaa mieltä Anikan kanssa: hänen olisi pitänyt valmistautua paremmin. Adam kohottaa leukaansa, loihtii kasvoilleen hymyn ja taputtaa käsiään yhteen keventääkseen tunnelmaa.

– No, nyt tiedämme luvut ja voimme alkaa pohtimaan ratkaisuja. Onko jollakulla jo ideoita siitä, miten kasvattaisimme budjettia?

Adam katsoo vuoroin jokaista, mutta kaikki vilkuilevat ympärilleen yrittäen näyttää siltä, etteivät vilkuile ympärilleen.

– Ehkä me kuitenkin otetaan pieni aikalisä? Marika sanoo ja vilkaisee kelloa.

Kaikki muut nyökkäilevät, paitsi Emil, joka on palannut pyörittelemään kynäänsä välinpitämättömän näköisenä.

– Jatketaan tästä siis ensi kokouksessa. Miettikää siihen mennessä ideoita, Adam summaa.

Marika jää viimeistelemään pöytäkirjaa, kun muut alkavat kerätä tavaroitaan. Anika kiroaa märkiä kenkiään. Emil tarjoaa hänelle vaihtosukkiaan, mutta Anika kivahtaa pahantuulisesti ja lähtee menemään happamana kengät litisten. Sade ilmoittaa tuovansa seuraavalla viikolla hiljaisen huoneen kirjat.

– Tää pinkki matto on niin huippu, et vois melkein haluta oppia rukoilemaan! Ji-Hyee huokaisee. Hän on antanut periksi houkuttukselle ja käynyt mattokassin kimppuun.

Adam hymyilee, kun Ji-Hyee halailee pinkkiä mattoa. Tytön on vaikea erota siitä, ja Adam joutuu muistuttamaan, että se löytyy jatkossa hiljaisesta huoneesta.

– Mä käyn halii sitä aina, kun tartten pinkkiterapiaa, Ji-Hyee sanoo kasvoillaan kaihoisa koiranpentuilme ja luovuttaa maton vastahakoisesti Adamille. Reeliä naurattaa.

Adam näyttää hetken empivän jotain, mutta toteaa sitten, että hänellä on kiire ajotunnille, ja rientää mattojen kanssa yläkertaan. Reel ja Ji-Hyee jäävät lukitsemaan ovea. Reel vilkaisee Ji-Hyettä. Siinä missä kaikki muut tuntuvat turvautuvan mustavalkoiseen vaatekaappiin, Ji-Hyee on yhtä väriiloistoa ja karnevaalia. Tänään hänellä on yllään purppuranvärinen polvien alle yltävä sametti-hame, jossa on niin ikään samettiset henkselit, sekä kermanvärinen röyhelökaulusinen paita. Hänellä on samanlainen rusetti ja ballerinat kuin Studio Ghiblin Kikillä. Ensimmäisessä hallituksen kokouksessa hänellä oli yllään huutavan pinkki lolitamekko, jonka teemana olivat makeiset. Vaikuttavinta on, että hän on tehnyt kaikki vaatteensa itse.

– Onko näitten silmiin tullut nyt vasta väriasetukset, vai miksi kaikki näyttää olevan shokissa? Ji-Hyee oli naureskellut, kun he odottelivat käytävällä kokouksen alkamista ja kaikki katseet kääntyivät häneen.

– Kuinka paljon vanhojen koristeluihin on yleensä käytetty rahaa? Ji-Hyee kysyy nyt. Hän tarjoaa Reelille purkkaa ja Reel maistaa: vadelmaa ja salmiakkia.

– Laihimpina vuosina parisataa, parhaimmillaan puoli tonnia, hän vastaa.

– Mitä parilla sadalla edes saa aikaan?

– Lähinnä ilmapalloja. Kuulemma palloportit on olleet suosiossa vuodesta toiseen. Ja ehkä jotain kartonkikukkia ja serpentiiniä.

– Aika tylsää. Jos mä saisin käyttöön tonnin, tekisin sillä ihmeitä, Ji-Hyee toteaa. Hän puhalttaa purkkapallon, joka poksahtaa hänen huulilleen. Reel ei epäile sitä ollenkaan. Mutta mistä ne rahat taiottaisiin?

3

Riim kaataa oliiviöljyä *labnehin* päälle ja koristelee lautasen oliiveilla. Pieneen, matalaan kulhoon hän kaataa *za'ataria* ja toiseen samanlaiseen oliiviöljyä. *Za'atarin* kuivan timjamin ja seesaminsiementen tuoksu on huumaaava. Asetellessaan teelaseja tarjottimelle Riim muistaa pannulla olevat kananmunat ja kiirehtii kääntämään niitä. Hän valuttaa vettä teepannuun, laittaa levyn päälle ja etsii kaapeista mustaa teetä ja pienen siivilän. *Tänä aamuna juodaan kunnon teetä tuoreilla mintunlehdillä*, hän päättää. Juuri kun hän kaataa munakkaan symmetrisin kuvioin koristellulle lautaselle, ovikello soi.

Riim juoksee avaamaan ovea, mutta hänen pikkusiskonsa Amal on nopeampi. Amal hyppii tasajalkaa nähdessään Reelin ja alkaa roikkua tämän käsivarresta. Reel nostaa hänet ilmaan, pyöryttää kerran ja laskee takaisin lattialle kikatusten saattelemana. Amal rynnistää kohti vanhempien huonetta ja kuuluttaa kovaan ääneen Reelin saapuneen.

– Joko mahassa on perhosiä? Reel utelee riisuessaan lenkkarinsa.

Riim elehtii hätäisesti, että Reel pitäisi pienempää ääntä. Reelin katse on kysyvä, mutta hän ei ehdi sanoa mitään, kun Riimin vanhemmat tulevat eteiseen tervehtimään.

– Onpa ihanaa, että tulit käymään! Mites te tytöt olette jo näin aikaisin liikkeellä? Riimin äiti Samiira ihmettelee ja halaa Reeliä.

Riim huomaa Reelin vilkaisevan häntä hädissään, mutta pudistaa kevyesti päätään.

– Tota... me käydään läpi Riimin vaatekaappia... tyttöjen iltaa varten? Reel sanoo niin, että se kuulostaa kysymykseltä, ja Riim nyökyttelee innokkaasti.

– Niin, tyttöjen iltaa varten! Me päätettiin eilen, että pidetään sellanen, mutta en muistanut sanoa siitä teille... Riim katsoo vuoroin vanhempiaan. – Toivottavasti se on ok?

Riimin vanhemmat ovat sen verran mielissään Reelin vierailusta ja keittiöstä leijailevasta vastakeitetyn teen tuoksusta, etteivät jaksaa vääntää asiasta. He kehottavat Reeliä astumaan peremmälle, ja Riimin isä Saleh kyselee Reelin vanhempien kuulumisia. Pöydässä Reel kehuu teen makua ja tarjoutuu auttamaan tiskeissä, mutta Riimin vanhemmat hätistävät tytöt tekemään omia juttujaan.

Vihdoin omassa huoneessaan Riim sulkee oven perässään ja huokaisee ääneen.

– Siis mitä toi nyt oli, eikö sun vanhemmat tiedä, että oot menossa treffeille? Reel kysyy heti.

– Ei tietenkään, ei ne päästäis mua. Tai sit ne haluis änkee mukaan, Riim puree alahuultaan.

– Sehän oiskin lystikästä, Reel virnuilee. Hän avaa tottuneesti vaatekaapin ja silmäilee sen sisältöä. – Sulle on kertynyt tätä vaatetta, hän innostuu ja alkaa selata henkareissa roikkuvia mekkoja, *abayoja* ja *jilbabeja*.

– Tädit innostu viime Jordanian reissulla shoppailemaan, Riim sanoo ujosti.

Hän kaivaa esiin pari laatikkoa, joissa säilöö huivejaan. Riimin tädeille on syntynyt vain poikia, joten he rakastavat hemmotella ainoan veljensä tyttäriä aina kun nämä käyvät sukulomassa.

Reel ottaa puhelimensa esiin ja kysyy Riimin toivekappaletta.

– Laita se lentokonebiisi!

– Tarkotat varmaan Sami Ezzaddinin *Tayyaraa*?

– Joo, just se! Riimin silmät säkenöivät.

Kappale lähtee soimaan ja Sudanin rytmit valloittavat huoneen. Tytöt hyräilevät mukana ja yhtyvät lauluun joka kerta, kun siinä sanotaan: *tayyaraa aret qalb ila mataar tanzil hina*. ”Lentokone – sydämeni on lentokenttä, laskeudu sille.”

– Miten sun sukulaiset muuten voi? Riim kysyy.

Reelin oli tarkoitus matkustaa kotimaahansa Sudaniin kesälomalla, mutta sodan takia matka peruuntui.

Reel kertoo tätinsä perheen joutuneen pari päivää sitten toistamiseen pakenemaan sodan jaloista maan sisällä. Heidän odotetaan saapuvan toiseen kaupunkiin parin päivän päästä. Siihen asti Reelin perhe joutuu jännittämään uutta yhteydenottoa. Joistakin sukulaisista he eivät ole kuulleet viikkokausiin.

Kappale vaihtuu seuraavaan, ja sitä mukaa myös vaatekaappi tyhjenee Riimin sängylle. Riim penkoo loputtomalta tuntuvaa huivivarastoa.

– Haluut sä nää? Mä en käytä näitä enää, Riim ojentaa Reelille kahta huivia.

Reel on kuitenkin keskittynyt vaatekaappiin ja nostaa sieltä mustan *abaya*-mekon.

– Mitä jos lähtisit tässä prinssi Uljasta tapaamaan?

Riim heittää häntä tyynyllä, ja Reel vastaa samalla mitalla nauraen.

Lopulta Reel on koonnut kolme asukokonaisuutta ja Riim tusinan. Riim on haltioissaan nähdessään, mitä Reel on saanut aikaan. Hän hylkää saman tien omat luomuksensa, joihin kuuluu muun muassa kukkakuvioinen housuhame pastellinkeltaisella collegepaidalla, beige-keltainen flanellipaita ruskealla hameella ja farkut polven yli yltävän tunikan kanssa.

Riim sovittaa Reelin kokoamaa farkkusettiä. Hän pyörii ja

hyppii nähdäkseen itsensä puolivartalopeilistä, sillä hänen vanhempiensa mielestä kokovartalopeili on portti turhamaisuuteen. Vaatehuoneen perällä olisi isompi ruuduista koottu peili, mutta senkin vanhemmat ovat antaneet Amalin koristella tarroilla, joten siitä ei ole paljoa apua.

Sininen kreppikankainen huivi tuo mieleen kesän ja korostaa Riimin vihreitä silmiä: ne ovat kuin lumpeet keskellä järveä.

Reel näyttää peukkua, mutta Riim oikoo hermostuneesti huiviaan, johon muodostuu koko ajan jokin häiritsevä laskos. Lopulta Reel alkaa kyllästyneenä selata Riimin romaanipinoa.

Riim huokaa. Käsivarret ovat kipeinä huivin asettelusta ja tunnin sisällä hän on käynyt jo kolme kertaa vessassa.

– Reel, voisitko sä tulla mukaan? Riim istahtaa Reelin viereen.

– Treffeille? Kolmanneksi pyöräksi?

– Ei nyt varsinaisesti. Lähinnä jos voisit saattaa mut. Ja jos-tain nurkan takaa tsekata, että alku sujuu hyvin.

Reel miettii asiaa tovin, mutta suostuu sitten.

Samiira huutaa keittiöstä heitä syömään, yllättäen on tullut jo lounasaika.

*

– Eikö sun pitäisi kertoa vanhemmillesi, että tapaat poikaa? Reel kysyy, kun he ovat bussissa matkalla Myllyyn.

Kaikkialla näyttää olevan vielä kesä, mutta ilmassa tuoksuu alkava syksy.

– Kai sä muistat, mitä Asmalle ja Uthmanille kävi, Riim toteaa synkästi.

Asma ja Uthman olivat Riimin ja Reelin lapsuudenkavereita. He kaikki kävivät viikonloppuisin lähiön rukoushuoneessa arabian kielen kerhossa. Arabia on heidän kaikkien äidinkieli ja he

ihmettelivät, mikä kerhon tarkoitus oli. Vasta myöhemmin he ymmärsivät, että he oppivat siellä lukemaan ja kirjoittamaan arabiaa. Vanhemmat myös varmaan halusivat vain hetkeksi eroon heistä.

Asma ja Uthman tulivat Riimin ja Reelin kanssa samaan yläkouluun. He olivat erottamaton kaksikko ja keksivät kaikenlaista jäynää muiden pään menoksi. Pian alettiin kuitenkin juoruilla, että he olisivat pari. Aluksi huhut kiersivät vain koulussa, ja Riimin ja Reelin avulla he saivat ne katkeamaan. Ei kuitenkaan mennyt kuin muutama kuukausi, kun paljastui, että huhut olivat levinneet myös koulun ulkopuolelle. Eid-rukouksen yhteydessä jopa tuntemattomat ihmiset tulivat kysymään, seurustelivatko Asma ja Uthman. Jotkut alkoivat paasata siitä, kuinka sopimaton heidän ystävyytensä oli ja kuinka erityisesti Asman kunnia oli vaakalaudalla.

Tilanne ahdisti Asmaa ja Uthmania lopulta niin paljon, että he päättivät yhteisymmärryksessä olla enää hengailleematta kahdestaan. Reel yritti sanoa, ettei heidän tulisi antaa huhujen vaikeuttaa ystävyhteensä, mutta yhteisön luoma paine kasvoi liian raskaaksi.

Sen koommin Asmaa ja Uthmania ei nähty yhdessä enää muuten kuin isommissa porukoissa. Koulussa syntyi tämän seurauksena uusi huhu, jonka mukaan Asma ja Uthman olisivat sitenkin seurustelleet, mutta olivat nyt päättäneet olla vain kavereita. Kaiken lisäksi väitettiin, että Uthman olikin kiinnostunut joko Reelistä tai Riimistä. Uusi huhumyly sai Uthmanin ottamaan etäisyyttä koko porukkaan.

Riimin ja Reelin välille laskeutuu hiljaisuus, jonka täyttää vain bussin moottorin hyrinä. Lopulta Reel kysyy:

– Jos pelkää huhumylyä, niin eikö olisi parasta, että sun vanhemmat tietäisi asiasta ensin? Silloin ne voisivat puolustaa sua.

– Mut kun ei ne sitten edes päästäisi mua menemään, Riim tuhahtaa.

– Kumpaa sä siis itse asiassa pelkää – huhuja vai sitä, että et pääse treffeille Jamilin kanssa?

Riim huokaa syvään. Reelin sanat osuvat kipeästi, eikä hän osaa vastata. Miksi poikien tapaaminen on niin vaikeaa? Miksei hän voisi vain tutustua poikiin rauhassa, hengailta heidän kanssaan ja löytää rakkauden? Ei hän niin tyhmä ole, että menisi pojan kotiin, siinä kulkee raja.

– Mä en tiedä itekkään, Riim puuskahtaa. – Mut sen tiiän, että haluun mennä ulos Jamilin kanssa. Etkö sä muka halua joskus mennä treffeille?

– En oikeastaan, Reel toteaa tynesti.

He hyppäävät bussista ja suuntaavat Myllyn pääoville. Reel saattaa Riimin elokuvateatterin viereisen leikkipaikan edustalle ja piiloutuu sitten nurkan taakse. Riim katselee hermostuneena ohi kulkevia ihmisiä: Nainen, jolla on enemmän lävistyksiä kuin sormia kahdessa kädessä yhteensä. Mies, jolla on pieni puudeli hihnassa ja jalassa nahkabootsit. Vanha rouva, joka vetää perässään matkalaukkua muistuttavaa ostoskärryä. Nuorisoporukka kinastelee kovaäänisesti Fortnitesta. Vanhemmat kaitsevat lapsia katsomaan eteensä.

Oonkohan tullut oikeaan paikkaan? Riim miettii hermostuneena ja kaivaa puhelimensa esiin kymmenennen kerran tarkistaakseen Jamilin viestin. Sitten lopulta hän näkee Jamilin, joka harppoo pitkin askelin vilkuillen puhelintaan. Pojalla on yllään neuleliivi ja sen alla kauluspaita. Jalassa hänellä on suorat housut. *Hän on niin smart casual*, Riim huokaa mielessään ja punastuu korviaan myöten. Jamil tuoksuu raikkaalle suihkulle ja hienostuneelle mausteelle. *Mitä hajuvettä hän oikein käyttää?* Riim pohtii. Samalla hän harmittelee, ettei älynnyt itsekin laittaa hajuvettä.

Jamil väläyttää hymyn, joka on kuin hammasklinikan mainoskuvastosta.

– Sori että oon myöhässä, missasin ekan bussin. Et kai venannu pitkään? hän kysyy sukien hiuksiaan.

– En, mä tulin ihan just, Riim valehtelee.

Heidän välilleen laskeutuu vaivaantunut hiljaisuus, joka saa Riimin kiemurtelemaan ja Jamilin raapimaan takaraivoaan. Sit-
ten Jamil kohentaa hieman ryhtiään.

– Siisti toi sun asu. Ihan kuin kesätaivas.

Riim tuntee lehahtavansa punaiseksi ja saman tien iskee paniikki. *Mitä tohon pitäisi muka vastata?* Tilannetta ei helpota

yhtään se, että Jamil alkaa hymyillä vinoa, syötävän suloista hymyään.

– Tota... mun täytyy käydä naistenhuoneessa, Riim änkyttää ja lähtee suin päin rynnistämään suuntaan, jossa arvelee vessojen olevan. Matkalla hän sättii itseään. Kenen ensimmäisiä repiikkejä treffeillä on se, että haluaa vessaan?!

Hän vilkuilee ympärilleen nähdäkseen Reelin, mutta huomaa tämän lopulta aivan väärässä suunnassa. *Apua*, hän yrittää viestittää katseellaan. Päästyään lopulta turvaan suljettujen ovien taakse hän kirjoittaa viestin. Reel on ehtinyt jo lähettää monta viestiä täynnä kysymysmerkkejä, ja pian hänkin ilmestyy vessaan.

– Mitä tapahtui?!

– Mä... Jamil kehui mun asua, ja mä en tiää, mikä muhun meni, Riim sopertaa.

– Oisit vaan pukeutunut sen *abayan*, Reel hörähtää. – Etkö sä just halunnut, että sun asu olis upea? Se on nyt huomattu. Kaikki on siis paremmin kuin hyvin, eikö?

– Niin kai, Riim hymyilee hämillään.

– Hyvä, ettei ollut katastrofia, Reel nauraa. – Pärjäätkö sä nyt? Mä voisin alkaa lähteä takaisin läksypinon pariin.

Riim vakuuttaa pärjäävänsä. Kun Reel lähtee, hän antaa hanan valua samalla, kun tuijottaa itseään peilistä. *Ryhdistäydy!* Sitten hän tulee äkkiä tietoiseksi ajan kulusta. *Jamil varmaan luulee, että olen tosi pitkällä tarpeella!* Kauhistuneena Riim pesee kätensä ja rientää ulos.

Kun hän palaa elokuvateatterin aulaan, hän löytää Jamilin tutkimasta irtokarkkivalikoimaa.

– Tänään vedetään karkkiöverit, mä tarjoon! Mitkä on sun lempparit? Jamil nappaa hyllyltä karkkipon ja kauhan.

Riim huokaa helpotuksesta – ei tarvitse valita! Hän osoittaa muutamia hedelmäkarkkeja, ufoja ja riisisuklaita. Jamil kaivaa

niitä kippon kutakin kauhallisen ja päälle vielä vegaanisia pääkallovahtokarkkeja ja toffeepalloja.

– Mahtavaa, että et oo mikään psykopaatti, joka vetää salmiakkia! Jamil intoilee. Riim kikattaa.

Vasta salin ovella Riimille selviää, että elokuva, jota he ovat menossa katsomaan, on *Haikarapoika*. Hän ei voi olla ajattelematta Reeliä. Tämä olisi niin hänen juttunsa! Paikat ovat aivan keskellä salia. Riim vilkuilee ahdistuneena ympärilleen. *Eihän täällä ole tuttuja?* Sali on jo yli puolillaan, vaikka elokuvan alkuun on vielä kymmenen minuuttia.

– Olis kyllä siistiä näytellä joskus animaatioleffassa, Jamil sanoo napaten kourallisen karkkia ja laittaa pääkallon poskeensa.

– Miten animaatioleffoissa muka näytellään? Nehän animoidaan, Riim naurahtaa, mutta Jamil on tosissaan.

– Usein animaatioelokuviissa käytetään oikeita näyttelijöitä mallintamisen apuna. Erityisesti dynaamisissa ja muuten monimutkaisissa kohtauksissa, Jamil selittää.

– Siis niin kuin millaisissa?

– Vaikka tanssi- tai taistelukohtauksissa. Mutta joskus ihan vain kävelemisessäkin, Jamil kertoo ja heiluttaa vasenta jalkaansa levottomasti.

Riim tuijottaa karkkikippon ja yrittää kalastaa silmillään ufoa. Juuri kun hän bongaa yhden, Jamil nappaa uuden kourallisen ja ufo menee parempiin suihin. Riim uppoutuu etsimään toista ja pohtii, kehtaisiko itsekin ruveta lapioimaan karkkeja, kun äkkiä Jamil hänen vieressään ärähtää.

– Reel?

– Jamil?

Riim havahtuu karkkikipon tuijottamisesta eikä voi uskoa silmiään. Reel on tullut samaan leffaan ja hänen kanssaan on joku upeaan mekkoon pukeutunut itäaasialainen tyttö.

- Mitä sä täällä toimitat? Jamil äyskäisee.
- Ennenku rupeet syyttämään mua stalkkaamisesta, niin te ette kertoneet, mitä leffaa meette kattomaan, Reel puolustautuu.
- Ja kuka toi on? Jamil osoittaa Reelin vieressä olevaa tyttöä sormellaan.
- Mille taaperoikävaiheelle sä oot juuttunut? Älä osoittele toisia sormella, Reel läimäisee Jamilin käden alas. – Ji-Hyee on just aloittanut meidän koulussa. Me ollaan molemmat oppilaskunnan hallituksessa. Ji-Hyee, tää on Riim ja toi moukka on Jamil.
- Hauska tutustua! Törmäsin Reeliin tossa pääaulassa ihan sattumalta! Ja onneksi! Mun leffaseura peruutti viime tingassa, joten on kiva, ettei tarvinnut tulla yksin, Ji-Hyeksi kutsuttu tyttö vuodattaa säteilevästi hymyillen.

Jamil vastaa Ji-Hyeen hymyyn, mutta juuri silloin elokuva-teatterin valot onneksi himmenevät. Riim huokaa helpottuneena. Pimeässä on mahdoton enää etsiä karkkeja, joten hän luovuttaa ja nappaa kiposta kourallisen. Trailerien alkaessa Jamilkin näyttää rentoutuvan.

Elokuvan alkutekstit välähtävät kankaalle. Riimin pää on pyörällä kaikesta tapahtuneesta. Miten omituinen tilanne! Miten Reel voi osua samaan leffaan ja kaiken lisäksi juuri nyt, kun hän on treffeillä! Ja miten Reelillä voi olla kaveri, jota Riim ei tunne? Voiko Ji-Hyehen sitä paitsi edes luottaa? Tajuaako hän olla kertomatta kaikille nähneensä heidät Jamilin kanssa yhdessä?

Kun ensimmäiset repliikit kaikuivat salissa, Riimin henkeä ahdistaa.

4

– Onks Sudanissa oikeesti enemmän hedelmällistä maata kuin kaikissa muissa arabimaissa yhteensä?

Riim istuu mukavasti Reelin sängyllä koristetyyny polvitaipeidensa alla. Reel kurottelee kohti sipsikulhoa. Hänen äitinsä Amina on valmistamassa keittiössä päivällistä ja polttaa hellalla santelipuuta. Sen tuoksu leijuu Reelin huoneeseen.

He ovat saaneet maantiedon tunnilla kotitehtäväksi kirjoittaa parityönä fiktiivisestä matkasta kolmeen eri maahan, jotka sijaitsevat eri ilmasto- ja kasvillisuusvyöhykkeillä sekä eri mantereilla.

– Sudania sanotaan maailman ruokakoriksi. Ainoa syy, miksei sieltä ole tullut juuri mitään ulkomaille, on pakotteet, Reel näpyttää koneelleen muistiinpanoja.

– En tiennytkään. Mut hei, musta tuntuu, että tää mielikuvi-tusmatka Islantiin alkaa olla paketissa.

Riim kääntää läppärin Reeliin päin. Reel silmäilee tekstin nopeasti läpi ja näyttää peukkua. Riim siirtyy muotoilemaan Reelin Sudan-muistiinpanoja kirjeeksi.

– Onko Niilejä kaksi? hän hämmästelee.

– On, sininen ja valkoinen. Ne yhdistyvät Sudanin pääkaupungissa, Khartumissa.

Reel näyttää Riimille karttaa. Hän esittelee Sudanin osavaltiot ja näyttää, mistä löytyy pyramideja, jotka ovat vanhempia kuin Egyptissä. Sitten Reel alkaa kuvailla kasvillisuutta, ja Riim syöttää hakukoneeseen apinanleipäpuun.

– Eikö me oikeesti olla koskaan puhuttu Sudanista? Reel ihmettelee.

– Ei ilmeisesti! Sun kotimaa on tosi lumoava, mä haluun sinne joskus.

Riim selaa kuvia toisensa jälkeen. Hän empii Niilin risteilyn ja safarin välillä, ja päättää kirjoittaa molemmista.

Reel silmäilee muistiinpanojaan, lisää vielä pari mainintaa ja siirtyy listassa eteenpäin.

– Miksi me kirjoitetaan Jordaniasta? Reel nostaa katseensa ruudusta.

– Miksi ei? Mähän oon käynyt siellä monta kertaa, Riim katsoo Reeliä pää kenossa.

– Joo, mut miks me ei kirjoitettais Palestiinasta? Reel kysyy.

Riim jännittyy.

– En mä oo koskaan käynyt siellä, hän sanoo välttelevästi.

– Ikään kuin kumpikaan meistä ois käynyt Islannissakaan, Reel huomauttaa.

Riim huokaisee.

– Sinne ei oo helppoa matkustaa, varsinkaan palestiinalaisena, vaikka olis Suomen passi. Yksikin tuttu yritti päästä käymään sukulaistensa luona. Sitä kuulusteltiin useampi tunti ja lopulta se passitettiin palaamaan seuraavalla lennolla takaisin.

– Mut mehän voitais nyt leikisti matkustaa sinne. Ja kuvailla kirjeessä, kuinka vaikeeta sinne oli päästä, Reel ehdottaa.

– En mä tiedä. Uskokookohan meidän ope edes koko juttua? Kaikki turvatarkastukset ja palestiinalaisten kohtelu kolmannen luokan ihmisinä tai alhaisempina kuin eläimet... Täällä ei oikeen välitetä semmosesta. Hyvä jos edes tiedetään tai halutaan tunustaa Palestiinan olevan olemassa.

– Kai nyt maantiedon opettajan luulis tietävän, Reel aprikoi.

– No joo, niin luulis. Mut en menis vannomaan.